

POWSTAJE PORTRET KOLEJARZA KRESOWEGO

Stacja Muzeum w Warszawie przystępuje właśnie do realizacji projektu „Wydanie drukiem książki (reportażu historycznego) Dominiki Leszczyńskiej pt. Kolejarze z Wileńszczyzny”, realizowanego w ramach dofinansowania ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Dotację uzupełnią środki z budżetu Samorządu Województwa Mazowieckiego oraz środki własne Stacji Muzeum.

W zbiorach naszej instytucji znajduje się niewiele eksponatów o tematyce kresowej. Przedwojenne Muzeum Kolejowe zostało ogołoczone z co cenniejszych zabytków już w 1939 r.: część z nich spłonęła, inne zaginęły, jeszcze inne – zostały wywiezione do Niemiec. Ocalały jedynie pojedyncze egzemplarze.

Jednym z nich jest model austriackiej lokomotywy towarowej Tr11 w skali 1:5, wykonany przez uczniów Warsztatów Głównych PKP we Lwowie. Obiekt powstał zapewne jako pomoc dydaktyczna

dla kandydatów ubiegających się o patent maszynisty i jest niezwykle wiernym odwzorowaniem oryginału. Ciekawe, że odtworzono nawet niewidoczne elementy konstrukcji. Parowóz, dotkliwie okaleczony przez historię, budzi dziś duże zainteresowanie zwiedzających. W Stacji Muzeum prezentowany jest dzięki uprzejmości Narodowego Muzeum Techniki w Warszawie.

Jeśli chodzi o kresowiana z terenów Polski Północno-Wschodniej, które interesują nas w sposób szczególny, to na pierwszym miejscu wymienilibyśmy sztandar Związku Drużyn Konduktorskich Rzeczypospolitej Polskiej Koło Wilno z 1929 r. W tym wypadku mamy do czynienia z nabytkiem powojennym. Sztandar trafił do ówczesnego Muzeum Kolejnictwa za pośrednictwem Technikum Kolejowego w Warszawie. Niestety, nic nie wiemy o darczyńcy ani o okolicznościach jego wywiezienia z Wilna. Przypuszczalnie miało to miejsce podczas powojennej ekspatriacji Polaków z tamtych terenów. Niestety, pod koniec lat sześćdziesiątych nie było „klimatu”, aby mówić o ekspatriacji, nie wspominając o pozyskiwaniu eksponatów czy prowadzeniu kwerend, badań w tym zakresie.

Publikacja książki „Kolejarze Wileńszczyzny” wydaje się być doskonałą okazją do „odrobienia tej lekcji” i upamiętnienia pracowników kolei z dawnych Kresów Wschodnich – od Wilna po Lwów. Ich podobizny zachowały się być może w Państwach archiwach rodzinnych, w zbiorach Waszych przyjaciół, znajomych czy sąsiadów? Powstały dzięki naszej akcji Portret chcemy popularyzować w przestrzeni wirtualnej, na łamach prasy – w tym „Raportu Kolejowego”, który jest patronem medialnym projektu – jak również w formie reklamy zewnętrznej w siedzibie Stacji Muzeum. Wybrane ilustracje włączymy do książki.

Zachęcamy do kontaktu i dzielenia się pamiętkami. Fotografie lub skany można nadsyłać w formie elektronicznej bezpośrednio do autorki reportażu na adres: dominika.leszczynska@stacjamuzeum.pl lub historia@stacjamuzeum.pl (rozdzielczość skanów: 300-600 dpi TIFF, zapis bez kompresji, jeżeli zdjęcia są w sepii to skan w kolorze, jeśli czarno białe to skan w skali szarości). Zachęcamy też do kontaktu telefonicznego lub korespondencyjnego (ul. Towarowa 3, 00-811 Warszawa, tel. 22-620 04 80 w. 123). Więcej informacji o całym przedsięwzięciu znajdziecie Państwo na stronie internetowej Stacji Muzeum: <https://stacjamuzeum.pl/>

Wszystkim Darczyńcom, których materiały zostaną wykorzystane, zechcemy odwdziżyć się egzemplarzem autorskim „Kolejarzy z Wileńszczyzny”.

**Stwórzmy wspólnie Portret
Kolejarza Kresowego!**

RK

Materiały: Sztandar Związku Drużyn Konduktorskich RP Koło Wilno, 1929, zbiory Stacji Muzeum (nr inw.: MUZ/W/31), fot. Piotr Michalski